

E. D. E 61. 21

LIBRARY
MAR - 2 1962
HARVARD
UNIVERSITY

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

Deel 21

1 december 1961

No. 12

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: G. den Hoed: Bijdragen tot de studie der Ichneumonidae (Hym.) I (p. 225). — J. T. Wiebes: Caryoborus gonagra (F.) en Sitophilus linearis (Herbst), ingevoerd met tamarinde-vruchten uit Curaçao; met bijzonderheden ter onderscheiding van drie Sitophilus-soorten (Coleoptera, Bruchidae en Curculionidae) (p. 234). — J. A. W. Lucas: Lepidoptera in 1960 (p. 236). — A. C. M. van Dijk: Gronops inaequalis Boh. in Nederland gevangen (Col., Curcul.) (p. 240). — F. G. A. M. Smit: Insect-stamps issued in 1960 (p. 242). — G. L. van Eyndhoven: Mededeling (p. 244). — Eleonora Erhan and Broeder Theowald: Tipulidae of Roumania (Dipt., Nematocera) (p. 245). — L. G. E. Kalshoven: Mededeling.

Bijdragen tot de studie der Ichneumonidae (Hym.) I

door

G. DEN HOED

VOORLOPIGE LIJST VAN ICHNEUMONINAE VOOR NEDERLAND

Dank zij de medewerking van verschillende personen, veelal leden van de Ned. Ent. Ver., in het bijzonder van de Staf van het Zoölogisch Museum, afd. Entomologie, te Amsterdam, kan ik over voldoende materiaal beschikken naast mijn eigen collectie, om een zij het voorlopige lijst te geven van de Subfamilie der Ichneumoninae uit de grote Familie der Ichneumonidae. Vorige lijsten waren die van S. C. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN in *Tijdschr. Entom.* 1869—1876 en die van C. A. L. SMITS VAN BURGST van 1918. Deze omvatten de gehele familie der Ichneumonidae.

Naast de eigen collectie mocht ik beschikken over de collecties in het bovengenoemde museum (veel materiaal van J. Th. OUDEMANS), en die van de heren Dr. G. BARENDRECHT, H. WIERING, Br. VIRGILIUS en Dr. S. J. VAN OOSTSTROOM, en over occasionele vangsten van anderen.

In de coll.-BARENDRECHT bevinden zich vele specimen uit de coll. van en gedetermineerd door O. SCHMIEDEKNECHT; ook veel materiaal van OUDEMANS is door SCHMIEDEKNECHT gedetermineerd; daarnaast vond ik determinaties van H. HABERMEHL, van H. G. M. TEUNISSEN, van C. A. L. SMITS VAN BURGST en van onbekenden.

Mijn determinaties zijn gebaseerd op de „klassieke” werken, aangevuld met publicaties van G. HEINRICH, J. LECLERCQ en J. F. PERKINS. Later hoop ik een uitvoerige lijst te mogen publiceren van literatuur, eventueel met vermelding van wat in de Bibliotheek van de N. E. Ver. te raadplegen is.

Dit alles met het doel de klacht van K. PFANKUCH (1920) eens te mogen ver-

zachten: „Wie wenige Entomologen sind es bis jetzt, die speziell auf dem Gebiete der Ichneumonologie gearbeid hebben! Es scheint fast als getreue man sich nicht den „schmalen" Pfad zu betreten!"

De Triben staan in een systematisch min of meer verantwoorde volgorde (Romeinse cijfers); over de volgorde van de genera (gewone cijfers) zou nog heel wat gediscussieerd kunnen worden; de volgorde der species is alfabetisch. Ook genera, waarvan soorten in Nederland kunnen worden verwacht, zijn opgenomen (met ?).

Indien betrouwbare etiketten daartoe aanleiding gaven, heb ik vermeld, uit welke slachtoffers werd gekweekt. De heer B. J. LEMPKE was zo goed de vlinder-nomenclatuur te corrigeren, en wel voor de Macrolepidopteren. Op- en aanmerkingen zijn mij steeds welkom!

I. Trogini

1. *Trogus* Panz. (*Dinotomus* Först. part.; *Psilomastax* Tischb. part.)
Tr. lapidator F. (incl. *Tr. caeruleator* F.), uit *Papilio machaon* L.
2. *Psilomastax* Tischb. s.str. (*Dinotomus* Först. part.)
?
3. *Callajoppa* Cam. (*Trogus* Grav.)
C. cirrogaster Schrank (*Tr. lutorius* F., incl. var. *nigricaudata* Retz.),
uit *Mimas tilliae* L. — uit *Sphinx ligustri* L.?
C. exaltatoria Panz. (*Tr. exaltatorius* Panz.), uit *Sphinx ligustri* L.,
Smerinthus ocellatus L.

II. Protichneumonini.

1. *Amblyjoppa* Cam. (*Ichneumon* L., part.; *Protichneumon* Thoms., part.)
A. fuscipennis Wesm.
A. proteus Christ. (*Ichn. laminatorius* F.) uit *Sphinx ligustri* L.,
Celerio gallii v. Rott.
2. *Protichneumon* Thoms. s.str. (*Ichneumon* L., part.)
Pr. coqueberti Wesm.
Pr. disparis Poda (*Coelichneumon disparis* Poda)
Pr. pisorius L. (incl. *Pr. fuscarius* L., var. *mediofulvus* Berth.)
3. *Coelichneumon* Thoms. (*Ichneumon* L., part.)
C. anthrax D.T.?
C. auspex Müll. (*Ichn. comitator* L., var.)
C. bilineatus Gmel.
C. castaneiventris Grav.
C. comitator L.
C. consimilis Wesm.
C. cyaniventris Wesm.
C. desinatorius Thunb. (*Ichn. fuscipes* Gmel., var. *subguttatus* Grav.)
C. falcificus Wesm.
C. ferreus Grav. (ev. *C. serenus* Grav.?)
C. fuscipes Gmel.
C. leucocerus Grav.
C. nigerrimus Steph. (*Ichn. derasus* Wesm.)

- C. sinister* Wesm.
C. sugillatorius L.

III. Ichneumonini.

1. *Stenichneumon* Thoms. (*Ichneumon* L., part.)
 - St. alboguttatus* Grav.
 - St. culpator* Schrank
 - St. lineator* F. (*Ichn. trilineatus* auctt., *I. binotatus* Steph.)
 - St. militarius* Thunb., uit *Autographa gamma* L.
 - St. rufinus* Grav.
 - St. scutellator* Grav.
2. *Eupalamus* Wesm. (*Ichneumon* L., part.)
 - Eup. lacteator* Grav.
 - Eup. lamentator* Thunb.
 - Eup. oscillator* Wesm. (? incl. *Eup. wesmaeli* Thoms.)
3. *Ichneumon* L. s.str.
 - Ichn. albicollis* Wesm.
 - Ichn. albiger* Wesm. (incl. var. *tempestivus* Holmgr.)
 - Ichn. balteatus* Wesm.
 - Ichn. bucculentus* Wesm.
 - Ichn. caloscelis* Wesm.
 - Ichn. computatorius* Müll.
 - Ichn. confusor* Grav. (*I. confusorius* Grav.)
 - Ichn. deliratorius* L.
 - Ichn. emancipatus* Wesm.?
 - Ichn. extensorius* L.
 - Ichn. formosus* Grav. (*I. obsessor* Wesm.)
 - Ichn. gracilentus* Wesm.
 - Ichn. gracilicornis* Grav.
 - Ichn. incomptus* Holmgr.?
 - Ichn. latrator* F.
 - Ichn. ligatorius* Thunb.
 - Ichn. lugens* Grav. (*Chasmias lugens* Grav., *Chasmodes lugens*)
 - Ichn. macrocerophorus* D.T.?
 - Ichn. memorator* Wesm.
 - Ichn. minutorius* Grav. (*I. captorius* Thoms.)
 - Ichn. molitorius* Holmgr. (*I. molitorius* L.)
 - Ichn. pachymerus* Ratz. (*Barichn. pachymerus* Ratz.), uit *Panolis*
 - Ichn. primatorius* Först.
 - Ichn. rufidens* Wesm.
 - Ichn. sarcitorius* L.
 - Ichn. subquadratus* Thoms.
 - Ichn. sulphuratus* Kriechb.?
 - Ichn. terminatorius* Grav.?
 - Ichn. validicornis* Holmgr.?
 - Ichn. vulneratorius* Zett.?

Ichn. xanthorius Först.

4. *Barichneumon* Thoms. (incl. *Melanichneumon* Thoms., *Ichneumon* L., part.)

- B. albilineatus* Grav. (*I. albolineatus* Grav., *I. leucomelas* Gmel.)
- B. albosignatus* Grav.
- B. anator* F.
- B. basalis* Perk.?
- B. bilunulatus* Grav.
- B. bimaculatus* Schrank
- B. chionomus* Wesm.
- B. coxiglyptus* Heinr. (*I. incubitor* auctt.) (*B. nubilus* Brischk.?)
- B. deceptor* Scop. (*I. deceptor* Grav.)
- B. derogator* Wesm.
- B. digrammus* Grav. (*I. nudicoxa* Thoms.)
- B. dumeticola* Grav.
- B. extremator* Thunb.
- B. faunus* Grav.
- B. gemellus* Grav. (incl. *B. carri* Hab.)
- B. lepidus* Grav.
- B. leucocheirus* Wesm.
- B. locutor* Thunb.
- B. maculicauda* Perk. (*I. perscrutator* Wesm.)
- B. monostagon* Grav.
- B. praeceptor* Thunb. (*B. bilunulatus* Grav., var. *praeceptor*)
- B. ridibundus* Grav.
- B. sanguinator* Rossi
- B. saturatorius* L.
- B. tergenus* Grav.

5. *Aoplus* Tischb. (*Ichneumon* L., part.)

- Aopl. castaneus* Grav.
- Aopl. defraudator* Koch (Wesm.)
- Aopl. humilis* Wesm.
- Aopl. ochropis* Gmel.
- Aopl. ratzeburgii* Hart. (*I. pictus* Gmel.)
- Aopl. ruficeps* Grav. (incl. *I. leucocrepis* Wesm. en ? *rubricosus* Holmgr.)

6. *Cratichneumon* Thoms. (*Ichneumon* L., part.)

- Cr. albifrons* Steph. (*I. gravenhorstii* Fonsc.)
- Cr. albilarvatus* Grav.
- Cr. clarigator* Wesm.
- Cr. corruscator* L.
- Cr. culex* Müll. (*I. annulator* F.)
- Cr. fabricator* F.
- Cr. fugitivus* Grav.
- Cr. lanius* Grav.
- Cr. luteiventris* Grav.

- Cr. nigritarius* Grav., uit *Panolis*
Cr. rufifrons Grav.
Cr. scriptorius Thunb.
Cr. sicarius Grav.
Cr. varipes Grav. (*I. anglicanus* Schmied.)
Cr. versator Thunb.
7. *Eristicus* Wesm. (*Ichneumon* L. part.)
 ?
8. *Ctenamblyteles* Heinr. (*Amblyteles* Wesm., part.)
 ?
9. *Ctenichneumon* Thoms. (*Amblyteles* Wesm., part.)
Ctenichn. castigator F.
Ctenichn. devylderi Holmgr.?
Ctenichn. divisorius Grav. (incl. var. *edictorius* L.)
Ctenichn. fossorius L. (incl. var. *amputatorius* Panz.)
Ctenichn. funereus Fourcr., uit *Smer. ocellatus* L.
Ctenichn. inspector Wesm.
Ctenichn. messorius Grav.
Ctenichn. nitens Christ. (incl. *mesocastanus* Grav.)
Ctenichn. panzeri Wesm. (incl. var. *vexillarius* Tischb.)
Ctenichn. repentinus Grav. (? *Ct. melanocastanus* Grav.)
10. *Thyrateles* Perk. (*Ctenichn.* Thoms. part.; *Amblyteles* Wesm., part.)
Thyr. camelinus Wesm., uit *Vanessa atalanta* L.
11. *Patroclus* Kriechb. (*Ctenichm.* Thoms., part.; *Amblyteles* Wesm., part.)
Patr. sputator F.
12. *Hybophorellus* Schultz (*Hybophorus* Tischb.)
 ?
13. *Limerodops* Heinr. (*Amblyteles* Wesm., part.)
Lim. elongatus Brische (*Ambl. subsericans* Grav., part.)
14. *Triptognathus* Heinr. (*Amblyteles* Wesm., part.)
Tript. uniguttatus Grav.
15. *Amblyteles* Wesm., s.str.
Amblyteles armatorius Först.
16. *Pseudamblyteles* Ashm. (*Amblyteles* Wesm., part.)
Ps. amatorius Müll.
Ps. castanopyga Steph.
Ps. culpatorius Grav.
Ps. equitatorius Panz.
Ps. glaucatorius F.
Ps. indocilis Wesm.
Ps. oratorius F.
Ps. palliatorius Grav.
Ps. pictus Schrank (*Ambl. vadatorius* Ill.)
Ps. quadripunctorius Müll.
17. *Spilichneumon* Thoms. (*Amblyteles* Wesm., part.)
Spil. johansonii Holmgr., uit *Archanara cannae* O., *Gortyna flavago*
 Schiff.

- Spil. occisorius* F., uit *Arch. cannae* O.
Spil. quadriguttorius Thunb. (?*Ichn. raptorius* L.)
Spil. stagnicola Thoms.
18. *Tricholabus* Thoms. (*Amblyteles* Wesm., part.)
Trich. strigatorius Grav.
19. *Hepiopelmus* Wesm.
Hep. leucostigmus Grav.
Hep. variegatorius Panz., uit *Spilosoma lutea* Hufn.
20. *Acolobus* Wesm.
Ac. sericeus Wesm.
21. *Limerodes* Wesm.
 ?
22. *Probolus* Wesm.
Prob. concinnus Wesm.?
Prob. culpatorius L. (*Prob. alticola* Grav.)
23. *Hoplismenus* Grav.
Hopl. albifrons Grav. (*H. armatorius* F., part.)
Hopl. perniciosus Grav. (*H. armatorius* F., part.)
24. *Chasmias* Ashm. (*Chasmodes* Wesm.)
Chasm. motatorius F., uit *Archanara geminipuncta* Hw.
Chasm. paludator Desv. (*Ch. paludicola* Wesm.) uit *Archanara cannae* O., *Arch. geminipuncta* Hw., *Nonagria typhae* Thunberg
25. *Exephanes* Wesm.
Ex. ischioxanthus Grav. (*Ex. hilaris* Grav.)
Ex. occupator Grav.
26. *Platylabobs* Heinr. (*Aoplus* Tischb., part., *Platylabus* Wesm., part.)
 ?
27. *Diphyus* Kriechb.
 ?
28. *Anisopygus* Kriechb.
 ?

IV. Heresiarchini

1. *Heresiarches* Wesm.
 ?

V. Listrodromini

1. *Neotypus* Först.
 ?
2. *Listrodromus* Wesm.
Listr. nycthemerus Grav.
3. *Anisobas* Wesm.
An. cingulatorius Grav.
4. *Ctenochares* Först.
 ?

VI. Eurylabini

1. *Goedartia* Boie (*Automalus* Wesm.)
G. alboguttatus Grav.
2. *Eurylabus* Wesm.
Eur. torvus Wesm.
3. *Rhadinodonta* Heinr. *Eurylabus* Wesm., part.; *Anisobas* Wesm., part.)
?

VII. Zimmerini

1. *Zimmeria* Heinr. (*Eurylabus* Wesm., part.)
?

VIII. Platylabini

1. *Rhyssolabus* Berth.
?
2. *Asthenolabus* Heinr. (*Stenolabus* Heinr.; *Platylabus* Wesm., part.)
Asth. vitratorius Grav.
3. *Pristicerus* Grav.
Prist. infractorius L.
Prist. serrarius Grav.
4. *Poecilostictus* Ratz. (*Platylabus* Wesm., part.; *Neoplatylabus* Heinr.)
Poec. cothurnatus Grav.
5. *Platylabus* Wesm., s.str.
Plat. concinnus Thoms.
Plat. dolorosus Grav.
Plat. intermedius Holmgr.
Plat. iridipennis Grav.
Plat. pedatorius F.
Plat. pumilio Holmgr.
Plat. punctifrons Thoms.
Plat. rufiventris Wesm.
Plat. rufus Wesm.
Plat. tenuicornis Grav.
Plat. vibratorius Thunb.
6. *Cyclolabus* Heinr. (*Platylabus* Wesm., part.)
Cycl. dubiosus Perk.
7. *Ectopius* Wesm. (*Platylabus* Wesm., part.)
?
8. *Linycus* Cam. (*Platylabus* Wesm., part.; *Ectopius* Wesm., part.)
Lin. exhortator F.
9. *Hypomecus* Wesm.
Hyp. albitarsis Wesm.
Hyp. quadriannulatus Grav.
10. *Apaeleticus* Wesm.
Ap. bellicosus Wesm.
11. *Pyramidophorus* Tischb.
?

IX. Phaeogenini

1. *Heterischnus* Wesm. (*Ischnus* Grav., part.)
?
2. *Rhexidermus* Först. (ev. subgenus van *Heterischnus* Wesm.)
Rhex. thoracicus Grav. (*Ischnus thoracicus* Grav.)
3. *Misetus* Wesm.
Mis. oculatus Wesm.?
4. *Hemichneumon* Wesm.
Hem. elongatus Grav., uit *Talaeporia*
5. *Trachyarus* Thoms.
?
6. *Nematomicrus* Wesm.
Nem. tenellus Wesm.
7. *Stenodontus* Berth.
?
8. *Eriplatys* Först. (*Melanomicrus* Morl.)
?
9. *Herpestomus* Wesm.
Herp. arridens Grav.
Herp. brunnicornis Grav.
10. *Dicaelotus* Wesm. (incl. *Deloglyptus* Först.)
Dic. cameroni Brigdm.?
Dic. pumilus Grav.
Dic. suspectus Perk.
11. *Epitomus* Först.
Ep. parvus Thoms.
12. *Oronotus* Wesm.
Or. binotatus Grav.
13. *Notosemus* Först.
?
14. *Mevesia* Holmgr.
?
15. *Thyraeella* Holmgr. (*Diadromus* Wesm., part.)
Thyr. collaris Grav.
16. *Diadromus* Wesm.
Diadr. tenax Wesm.
Diadr. troglodytes Grav., uit *Cerostoma parenthecella* L.
17. *Colpognathus* Wesm.
Colp. celerator Grav.
Colp. divisus Thoms.
18. *Eparces* Först.
?
19. *Micrope* Thoms.
?
20. *Centeterus* Wesm.
Cent. confector Grav.

- Cent. opprimator* Grav.
21. *Oiorbinus* Wesm.
Oiorb. pallipalpis Wesm.
22. *Orotylus* Holmgr.
Or. mitis Wesm.
23. *Paraethecerus* Perk.
?
24. *Aethecerus* Wesm.
Aeth. discolor Wesm.
Aeth. dispar Wesm.
Aeth. longulus Wesm.?
Aeth. nitidus Wesm.
25. *Phaeogenes* Wesm. (incl. *Proscus* Holmgr.)
Ph. bellicornis Wesm.
Ph. callopus Wesm.
Ph. cephalotes Wesm.
Ph. flavidens Wesm.
Ph. fulvitaris Wesm.
Ph. impiger Wesm.
Ph. invisor Thunb.
Ph. ischiomelinus Wesm.
Ph. limatus Wesm.
Ph. maculicornis Steph.
Ph. muricifer Holmgr., uit *Rhyacionia buoliana*
Ph. osculator Thunb.
Ph. rusticatus Wesm.
Ph. semivulpinus Grav.
Ph. stipator Wesm., uit *Depressaria nervosa*
Ph. suspicax Wesm.

X. *Alomyini* (ev. afzonderlijke subfam. *ALOMYINAE*)

1. *Alomya* Panz.
Al. debellator F.

- Opm. a. Een ? achter een soortnaam geeft aan: m.i. onvoldoende zekerheid, bv. door twijfelachtig materiaal e.d.
- b. Hoewel etiketten dit zelden duidelijk aangeven, vond ik als volwassen insect overwinterend in boomholten, grotten, etc. de volgende soorten: *Ichn. extensorius* L., *Ps. palliatorius* Grav., *Herp. arridens* Grav., *Dic. suspectus* Perk.

Summary

Provisional list of the Ichneumoninae occurring in the Netherlands.

Hilversum, Oude Amersfoortseweg 325.